

HALLINTOSÄÄNTÖ

HAAPAVEDEN KAUPUNKI

Kaupunginhallitus 29.4.2025
Kaupunginvaltuusto 27.5.2025
Voimaantulo 1.6.2025

SISÄLLYS

1 LUKU KAUPUNGIN JOHTAMINEN	8
1 § Soveltamisala	8
2 § Kaupungin johtamisjärjestelmä	8
3 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät	8
4 § Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan tehtävät	9
5 § Kaupungin viestintä	9
2 LUKU TOIMIELINORGANISAATIO.....	10
6 § Kaupunginvaltuusto	10
7 § Kaupunginhallitus ja sen jaosto	10
8 § Tarkastuslautakunta.....	10
9 § Lautakunnat ja niiden jäsenmäärät.....	10
10 § Kaupunkien ja kuntien yhteiset lautakunnat	11
11 § Kaupunkien ja kuntien yhteiset johtokunnat	11
12 § Kuntayhtymät	11
13 § Vaalitoimielimet.....	11
14 § Vaikuttamistoimielimet.....	11
3 LUKU HENKILÖSTÖORGANISAATIO.....	12
15 § Henkilöstöorganisaatio	12
16 § Kaupunginjohtaja	12
17 § Toimialajohtajat	12
18 § Muut johtajat ja esimiehet	13
19 § Toimialojen organisointi ja tehtävät	13
4 LUKU KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA.....	14
20 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako	14
21 § Sopimusten hallinta	14
5 LUKU TOIMIELINTEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALLAN JAKO.....	15
22 § Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako.....	15
23 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta	16
24 § Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltioden toimivalta	17

25 § Kasvatus- ja koulutuslautakunnan tehtävät ja toimivalta	18
26 § Hyvinvointilautakunnan tehtävät ja toimivalta.....	19
27 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja toimivalta	19
28 § Ympäristöterveyslautakunnan tehtävät ja toimivalta.....	20

29 § Rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävät ja toimivalta	20
30 § Kansalaisopiston johtokunnan tehtävät ja toimivalta	20
31 § Toimivallan edelleen siirtäminen.....	20
32 § Asian ottaminen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi	20
33 § Asian ottaminen lautakunnan käsiteltäväksi	21
34 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen	21
5 a LUKU NORMAALISTA TOIMIVALLASTA POIKKEAMINEN.....	22
35 a § Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi.....	22
35 b § Normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käyttöön ottaminen määrääjäksi kaupunginhallituksen päätöksellä	22
6 LUKU TOIMIVALTA HENKILÖSTÖASIOISSA.....	23
36 § Kaupunginhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa.....	23
37 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen	23
38 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi.....	23
39 § Kelpoisuusvaatimukset	23
40 § Haettavaksi julistaminen	23
41 § Palvelussuhteeseen ottaminen ja palkan määrääminen	24
42 § Virkasuhteeseen ottaminen ilman hakumenettelyä.....	24
43 § Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista	24
44 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen.....	24
45 § Harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat	25
46 § Muut kuin harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat.....	25
47 § Virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen	25
48 § Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen	25
49 § Virantoimituksesta pidättäminen	25
50 § Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi	26
51 § Lomauttaminen	26
52 § Palvelusuhteen päättäminen.....	26
53 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen.....	26

54 § Palkan takaisinperiminen.....	26
7 LUKU ASIAKIRJAHALLINNON TIEDONHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN	27
55 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät	27
56 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät	27
57 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät	27
58 § Lautakunnan/toimialan asiakirjahallinnon tehtävät	28
8 LUKU TALOUDENHOITO	29
59 § Talousarvio- ja taloussuunnitelma	29
60 § Talousarvion täytäntöönpano.....	29
61 § Toiminnan ja talouden seuranta	29
62 § Talousarvion sitovuus	29
63 § Talousarvion muutokset	30
64 § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen.....	30
65 § Poistosuunnitelman hyväksyminen	30
66 § Rahatoimen hoitaminen	30
67 § Maksuista päättäminen	31
68 § Vahingonkorvauksista päättäminen	31
69 § Asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävät maksu	31
9 LUKU ULKOINEN VALVONTA.....	32
70 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta.....	32
71 § Tarkastuslautakunnan kokoukset	32
72 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi	32
73 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät	33
74 § Tilintarkastusyhteisön valinta	33
75 § Tilintarkastajan tehtävät	33
76 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät	33
77 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi	33
10 LUKU SISÄINEN VALVONTA.....	34
78 § Valtuuston tehtävät	34
79 § Kaupunginhallituksen tehtävät	34
80 § Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät	34
81 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	35
82 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät	35
11 LUKU KAUPUNGINVALTUUSTON TOIMINTA.....	36

83 § Kaupunginvaltuuston toiminnan järjestelyt.....	36
84 § Valtuustoryhmien muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi	36
85 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa.....	36
12 LUKU KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUKSET	38
86 § Valtuuston varsinainen ja sähköinen kokous	38
87 § Kokouskutsu.....	38
88 § Esityslista	38
89 § Sähköinen kokouskutsu	39
90 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla	39
91 § Jatkokokous	39
92 § Varavaltuutetun kutsuminen	39
93 § Läsnäolo kokouksessa	39
94 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	40
95 § Kokouksen johtaminen	40
96 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle	40
97 § Tilapäinen puheenjohtaja	40
98 § Esteellisyys	40
99 § Asioiden käsittelyjärjestys.....	41
100 § Puheenvuorot	41
101 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	42
102 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	42
103 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	42
104 § Äänestykseen otettavat ehdotukset.....	42
105 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys	42
106 § Äänestyksen tuloksen toteaminen	43
107 § Toimenpidealoite	43
108 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	43
109 § Päätösten tiedoksianto kaupungin jäsenille	43
13 LUKU ENEMMISTÖVAALI JA SUHTEELLINEN VAALI	44
110 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset.....	44
111 § Enemmistövaali.....	44
112 § Valtuuston vaalilautakunta	44
113 § Ehdokaslistojen laatiminen	45
114 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	45

115 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen.....	45
116 § Ehdokaslistojen yhdistelmä	45
117 § Suhteellisen vaalin toimittaminen	45
118 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen	45
14 LUKU VALTUUTETUN ALOITE- JA KYSELYOIKEUS.....	47
119 § Valtuutettujen aloitteet	47
120 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys.....	47
121 § Kyselytunti	47
15 LUKU KOKOUSHENNETTELY	49
122 § Määräysten soveltaminen	49
123 § Toimielimen päätöksentekotavat	49
124 § Sähköinen kokous	49
125 § Sähköinen päätöksentekomenettely.....	49
126 § Kokousaika ja –paikka	50
127 § Kokouskutsu.....	50
128 § Sähköinen kokouskutsu	50
129 § Esityslistan julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla	50
130 § Jatkokokous	51
131 § Varajäsenen kutsuminen	51
132 § Läsnäolo kokouksessa	51
133 § Kaupunginhallituksen edustaja muissa toimielimissä	51
134 § Kokouksen julkisuus.....	52
135 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	52
136 § Tilapäinen puheenjohtaja	52
137 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot.....	52
138 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely.....	52
139 § Esittelijät	52
140 § Esittely	53
141 § Esteellisyys	53
142 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	53
143 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	53
144 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen.....	54
145 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	54
146 § Äänestys ja vaali.....	54

147 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	54
148 § Päätösten tiedoksianto kaupungin jäsenille	55
16 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET.....	57
149 § Aloiteoikeus	57
150 § Aloitteen käsittely	57
151 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot.....	57
152 § Asiakirjojen allekirjoittaminen	58
153 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen.....	58
17 LUKU LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET	59
154 § Soveltamisala	59
155 § Kokouspalkkiot.....	59
156 § Kuukausipalkkiot.....	60
157 § Katselmus, neuvottelu, toimitus	60
158 § Edustajainkokoukset ja yhteislautakunnat.....	60
159 § Vaalilautakunta	61
160 § Vaalitoimikunta.....	61
161 § Erityistehtävät.....	61
162 § Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaukset	61
163 § Matkakustannusten korvaukset.....	62
164 § Vaatimusten esittäminen.....	62

1 LUKU

KAUPUNGIN JOHTAMINEN

1 § Soveltamisala

Haapaveden kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

2 § Kaupungin johtamisjärjestelmä

Kaupungin johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin.

Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus voi asettaa toimikaudekseen määrättyä tehtävää varten alaisuuteensa toimikunnan tai työryhmän. Asettaessaan toimikunnan kaupunginhallituksen on määriteltävä sen tavoitteet ja tehtävät sekä päätettävä siitä, onko toimikunta tilapäinen vai pysyväluontoinen. Toimikunnilla ja työryhmillä ei ole itsenäistä ratkaisuvalltaa. Asiat käsitellään toimikunnassa ja työryhmässä tehtävään määrättyjen viranhaltijoiden esittelystä, mikäli niin toimikuntaa asetettaessa määrätään.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.

3 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja

1. johtaa kaupunkistrategian sekä kaupunginhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä

- keskusteluja kaikkien valtuustoryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kaupungin asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin,
2. vastaa kaupunginjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii kaupunginhallituksen ja -valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla sekä
 3. vastaa siitä, että kaupunginjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut.

4 § Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan tehtävät

Valtuuston puheenjohtajan tehtävänä on valtuustotyön kehittäminen ja johtaminen, tarvittaessa valtuustosopimuksen laatiminen ja sen toimeenpano, valtuuston harjoittaman hallintoon kohdistuvan valvonnan kehittäminen ja johtaminen sekä osallistavan kansalaisvaikuttamisen kehittäminen.

5 § Kaupungin viestintä

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin viestintää ja tiedottamista kaupungin toiminnasta. Kaupunginhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat viranhaltijat.

Toimielimet luovat omalla toimialallaan edellytyksiä läpinäkyvälle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kaupungin asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon kaupungin eri asukasryhmien tarpeet.

2 LUKU

TOIMIELINORGANISAATIO

6 § Kaupunginvaltuusto

Valtuustossa on 27 valtuutettua. Valtuuston puheenjohtajistoa koskevat säännökset ovat 83 §:ssä.

7 § Kaupunginhallitus ja sen jaosto

Valtuusto valitsee kaupunginhallituksen, jossa on 10 jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenten keskuudesta kaupunginhallituksen puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan. Puheenjohtajisto valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Enemmistö kaupunginhallituksen varsinaisista jäsenistä tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Kaupunginhallituksen toimikausi on kaksi vuotta. Toimikausi alkaa tai päättyy kaupunginvaltuuston toimikauden vaihtuessa.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa on henkilöstöjaosto, johon kaupunginhallitus valitsee toimikaudekseen 3-5 jäsentä sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet. Jaoston jäseneksi voidaan valita kaupunginhallituksen jäsen tai varajäsen. Kaupunginhallitus valitsee jaostoon valituista jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Henkilöstöjaoston esittelijänä toimii talous- ja henkilöstöjohtaja, johtoryhmää koskevissa asioissa esittelijänä toimii kaupunginjohtaja.

8 § Tarkastuslautakunta

Valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavaksi ajaksi tarkastuslautakuntaan viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Valtuusto valitsee lautakunnan jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden tulee olla valtuutettuja.

Asiat ratkaistaan tarkastuslautakunnan kokouksessa puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

9 § Lautakunnat ja niiden jäsenmäärät

Kasvatus ja -koulutuslautakunta	7
Hyvinvointilautakunta	7
Tekninen lautakunta	7
Ympäristöterveyslautakunta	7
Rakennus- ja ympäristölautakunta	7
Kansalaisopiston johtokunta	11
Tarkastuslautakunta	5
Keskusvaalilautakunta	5

Toimielinten jäsenet valitsee kaupunginvaltuusto, joka nimeää myös puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Ympäristöterveyslautakuntaa lukuun ottamatta enemmistön lautakunnan varsinaisista jäsenistä tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Haapaveden, Oulaisten ja Siikalatvan ja Pyhännän kunnanvaltuustot valitsevat ympäristöterveyslautakunnan jäsenet yhteistoimintasopimuksen mukaan.

Kaupunginhallitus nimeää kuhunkin lautakuntaan sekä kansalaisopiston johtokuntaan edustajansa, lukuun ottamatta keskusvaali- ja tarkastuslautakuntia.

10 § Kaupunkien ja kuntien yhteiset lautakunnat

Ympäristöterveyslautakunta on kuntien yhteinen lautakunta. Ympäristöterveyslautakunnan jäsenet valitaan ympäristöpalvelut Helmen sopimuksen mukaisesti.

Haapaveden kaupunginvaltuusto valitsee Jokilaaksojen jätelautakuntaan yhden jäsenen ja hänelle varajäsenen. Jätelautakunnan vastuukuntana toimii Ylivieskan kaupunki.

Haapaveden kaupunginvaltuusto nimeää Raahen työllisyyslautakunnan jäsenen ja varajäsenen. Raahen työllisyysalue on alueen työvoimaviranomainen. Raahen työllisyysalueeseen kuuluvat Haapajärvi, Haapavesi, Kärsämäki, Oulainen, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Raahe, Reisjärvi, Siikajoki ja Siikalatva. Raahe on työllisyysalueen vastuukunta.

11 § Kaupunkien ja kuntien yhteiset johtokunnat

Jokihelmen opiston johtokunta on kuntien yhteinen johtokunta. Sen toiminnasta määrätään ja johtokunnan jäsenet sekä puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan opiston yhteistoimintasopimuksen mukaan.

12 § Kuntayhtymät

Kaupunginvaltuusto valitsee seuraavat jäsenet ja heille varajäsenet:

1. Pohjois-Pohjanmaan liiton edustajainkokoukseen
2. Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän valtuustoon
3. Jokilaaksojen musiikkiopiston valtuustoon

Kaupunginhallitus valitsee yhtymäkokousedustajat Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymän yhtymäkokoukseen ja muihin yhtymäkokouksiin, joissa ei ole yhtymävaltuustoa.

13 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.

14 § Vaikuttamistoimielimet

Kaupungissa on nuorisovaltuusto ja vanhus- ja vammaisneuvosto, joiden kokoonpanosta ja asettamisesta päättää kaupunginhallitus kyseisten järjestöjen esityksestä.

Vaikuttamistoimielinten toimintaedellytyksistä päättää hyvinvointilautakunta.

3 LUKU

HENKILÖSTÖORGANISAATIO

15 § Henkilöstöorganisaatio

Kaupungin organisaatio jakautuu kaupunginhallituksen alaiseen yleishallinnon toimialaan, kasvatusta- ja koulutuslautakunnan alaiseen kasvatukseen ja koulutuksen toimialaan, teknisen lautakunnan ja rakennus- ja ympäristölautakunnan alaiseen tekniseen toimialaan ja hyvinvointilautakunnan alaiseen hyvinvoinnin toimialaan. [Toimialat jakautuvat tulosalueisiin, jotka jakautuvat tarpeen mukaan toimintayksiköihin.](#)

Kaupunginhallituksen alaiseen toimialaan kuuluvat yleishallinto, ympäristöpalvelut Helmi, tietohallinto, henkilöstöhallinto ja työllisyyspalvelut.

[Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala jakautuu seuraaviin tulosalueisiin:](#)

- varhaiskasvatus, jonka päällikkönä toimii sivistysjohtaja
- perusopetus, jonka päällikkönä toimii sivistysjohtaja
- lukio, jonka päällikkönä toimii lukion rehtori

Hyvinvoinnin toimialaan kuuluvat kirjasto- ja liikuntapalvelut, kulttuurin ja hyvinvoinnin palvelut, musiikki- ja kansalaisopisto sekä nuorisopalvelut. Hyvinvoinnin toimiala vastaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, vanhus- ja vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston toiminnan kehittämistä.

Tekniselle toimialalle kuuluvat maankäyttö, kiinteistöhuoltopalvelut, kunnallistekniikka, asuntotoimi ja yleiset alueet, rakennuttaminen ja kunnossapito, luvat ja palvelut.

[Rakennus- ja ympäristölautakunta](#) päättää lupa-asioista.

16 § Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja vastaa kaupunginhallituksen toimialan toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Kaupunginhallitus määrää kaupunginjohtajan sijaisen, joka hoitaa kaupunginjohtajan tehtäviä kaupunginjohtajan ollessa poissa tai esteellinen.

17 § Toimialajohtajat

- Yleishallinnon toimialajohtajana toimii talous- ja henkilöstöjohtaja
- Ympäristöpalvelut Helmen toimialajohtajana toimii ympäristöjohtaja
- Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtajana toimii sivistysjohtaja
- Teknisen toimialan toimialajohtajana toimii tekninen johtaja
- Hyvinvoinnin toimialan johtajana toimii [hyvinvointijohtaja](#)

Toimialajohtaja vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa kaupunkistrategian mukaisesti.

Kaupunginjohtaja määrää toimialajohtajan sijaisen, joka hoitaa toimialajohtajan tehtäviä

hänen ollessa poissa tai esteellinen.

18 § Muut johtajat ja esimiehet

Tulosalueen päällikkö vastaa tulosalueen toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa toimialajohtajan alaisuudessa.

Toimintayksikön esimies vastaa toimintayksikön toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa tulosaluejohtajan alaisuudessa.

Toimialajohtaja määrää tulosalueen päällikön sijaisen, joka hoitaa tulosalueen päällikön tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.

Tulosalueen päällikkö määrää toimintayksikön esimiehen sijaisen, joka hoitaa toimintayksikön esimiehen tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.

19 § Toimialojen organisointi ja tehtävät

Kaupunginhallitus ja lautakunnat määräävät alaisensa toimialan organisaatiosta ja tehtävistä siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

Kaupunginhallitus päättää toimialojen välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

Kaupunginjohtaja, toimialajohtaja, tulosalueen päällikkö sekä palveluyksikön ja toimintayksikön esimies päättävät johtamansa yksikön organisaatiosta, siltä osin kuin sitä ei ole määrätty hallintosäännössä sekä yksikön työvoiman käytöstä.

4 LUKU

KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA

20 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako

Kaupunginhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisö kohtaisen työnjaon,
4. antaa valtuustolle neljännesvuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta.
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa,
7. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä.
8. antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
9. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
10. nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
11. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Konsernijohto ja konsernin johtoryhmä on määritelty konserniohjeessa.

21 § Sopimusten hallinta

Kaupunginhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä sekä antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta ja määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

Lautakunta määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

5 LUKU

TOIMIELINTEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALLAN JAKO

22 § Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako

Toimielimen yleiset tehtävät:

1. valmistella oman toimialansa osalta toimintasuunnitelmat ja asettaa tavoitteet sekä niiden arviointikriteerit ja antaa toiminnastaan vuosittain toimintakertomuksen ja raportit riskien hallinnasta
2. määritellä oman toimialansa toimintalinja
3. valvoa suunnitelmien ja tavoitteiden toteutumista
4. huolehtia oman alansa palvelujen kehittämisestä ja sopeuttamisesta valtuuston asettamien määrärahojen mukaisesti
5. ottaa toimialallaan huomioon erilaisten vaikutusten arviointi
6. haettava toimialallaan erillisvaltionosuudet ja avustukset ja muu ulkopuolinen rahoitus ja perittävä muut tulot sekä huolehdittava siitä, että toiminnasta aiheutuvat menot maksetaan ajallaan

Toimielinten yleinen toimivalta

1. erityislaissa kaupungille määrätystä tehtävistä päättäminen, ellei toisin ole määrätty tai niin ole lainsäädännöllä tai kaupungin muilla säännöillä tai sopimuksilla annettu muun viranomaisen ratkaistavaksi
2. antaa kaupungin puolesta lausuntoja toimielimen toimialaan kuuluvista asioista
3. päättää omalla toimialallaan kiinteän ja irtaimen omaisuuden vuokralle antamisesta ja ottamisesta ottaen huomioon kaupunginhallituksen antamat ohjeet, mikäli tehtävää ei ole määrätty muulle viranomaiselle
4. päättää irtaimen omaisuuden myynnistä, vaihdosta, lahjoituksista ja poistoista kaupunginhallituksen antamien hankintaohjeiden mukaisesti, ellei toimielimen kohdalla muuta määrätä
5. päättää maksuista, tuloajoista, vuokrista ja muista korvauserusteista, mikäli se voimassa olevien säännösten ja taksojen mukaan on mahdollista tai mikäli tehtävä ei kuulu muulle viranomaiselle
6. myöntää vapautus tai lykkäys maksun suorittamisesta, mikäli siihen on olemassa erityiset syyt
7. päättää sopimusten tekemisestä sekä muista sitoumuksista
8. päättää hankkeisiin ja projekteihin osallistumisesta omalla toimialallaan
9. päättää yleisistä periaatteista toimialaansa kuuluvien palvelujen ostamisesta ja myymisestä muiden kuntien, kuntayhtymien, yksityisten sekä muiden palvelutuottajien toimintaan
10. siirtää toimivaltaansa kuuluvan asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisovaltaa alaiselleen viranomaiselle
11. valtuuttaa alaisensa viranhaltijan ratkaisemaan toimielimen toimivaltaan kuuluvan asian

23 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä sekä vastaa seuraavista asioista:

1. valmistelee valtuustossa käsiteltävät asiat
2. huolehtii valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
3. johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta yhdessä kaupunginjohtajan kanssa
4. huolehtii elinkeinopolitiikasta ja markkinoinnista
5. huolehtii kuntien välisestä yhteistoiminnasta
6. huolehtii seutuyhteistyöstä
7. huolehtii kaupungille kuuluvista väestönsuojelutehtävistä
8. valvoo kaupungin etua
9. edustaa kaupunkia
10. käyttää kaupungin puhevaltaa
11. vastaa kaupungin toiminnan omistajaohjauksesta
12. vastaa kaupungin sisäisestä valvonnasta ja kokonaisvaltaisesta riskien hallinnasta yhdessä kaupunginjohtajan kanssa
13. vastaa asiakirjahallinnosta ja arkistotoimen järjestämisestä
14. vastaa alaisensa toiminnan toimikuntien ja työryhmien asettamisesta

Kaupunginhallitus päättää seuraavista asioista:

1. kiinteän omaisuuden ostamisesta, myynnistä ja vuokrauksesta kaupunginvaltuuston vahvistamien perusteiden mukaisesti
2. tarpeellisten alueiden, rakennusten, laitteiden, osakkeiden ostamisesta, myymisestä, vuokraamisesta, vaihtamisesta ja lunastamisesta valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa
3. ratkaisee asiat, jotka liittyvät kahden tai useamman hallintokunnan toimialaan, ellei kyseessä ole asia, joka kuuluu valtuuston päätösvaltaan eikä muista johtosäännöistä muuta johdu
4. yleis- ja asemakaavoituksen vireille panemisesta, kaavan muutoksesta sekä rakennuskiellon asettamisesta alueelle, jolla kaavoitus tai kaavan muutos on vireillä rakennuslain asianomaisten kohtien mukaisesti
5. alueidenkäyttölain mukaisista vaikutukseltaan ei merkittävistä asemakaavoista
6. rakentamislaisissa tarkoitetun rakennuskehotuksen antamisesta
7. päättää kunnallis- ja kiinteistöverosta vapauttamisesta, mikäli kaupunki on pidättänyt ratkaisuvallan itsellään
8. vapautuksen tai helpotuksen myöntämisestä kunnallisen maksun ja sille määrätyn viivästyskoron suorittamisesta, milloin se säännösten tai määräysten mukaan on sallittua, ellei asian päättämistä ole siirretty asianomaiselle lautakunnalle
9. kaupunginhallitus voi asettaa maaseutuelinkeinojen neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on toimia yhteistyössä maaseutuelinkeinojen toimialaa edustavien järjestöjen tai yritysten kanssa
10. selityksen antamisesta valtuuston päätöstä koskevaan **valitukseen, mikäli** kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä valtuuston päätöksen lopputulokseen

11. kaupunginhallitus voi perustaa tarpeelliseksi katsomansa jaoston tai työryhmän. Kaupunginhallitus valitsee jaoston jäsenet ja varajäsenet, valitsee jäseniksi valituista jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä päättää jaoston toimikauden ja toimivallan.

24 § Kaupunginhallituksen alaisten **viranhaltijoiden**

toimivalta

Kaupunginjohtajan tehtävät ja toimivalta

Kaupunginjohtajan tehtävänä on sen lisäksi mitä kuntalaissa ja muutoin on erikseen säädetty tai määrätty:

- a. johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa sekä valvoo valtuuston ja hallituksen päätösten täytäntöönpanoa sekä
- b. edustaa tai määrää muun viranhaltijan tai kutsuu luottamushenkilön edustamaan kaupunkia neuvotteluissa ja edustustilaisuuksissa sekä vastaa niiden järjestämisestä, jollei hallitus toisin päättä
- c. päättää:

- 1. kaupungin järjestämistä koulutus- ja neuvottelutilaisuuksista kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaan.
- 2. yhtiöjärjestyksen mukaisen lunastusoikeuden käyttämisestä yhtiöissä, joissa kaupunki on osakkaana ja joissa lunastusoikeutta ei käytetä.
- 3. etuosto-oikeuden käyttämisestä maakaupoissa, joissa etuosto-oikeutta ei käytetä.
- 4. lausuntojen antamisesta linja-autoliikenteen aikataulu- ja linjamuutoksista.
- 5. lausuntojen antamisesta anniskeluasioissa.
- 6. yhtiöiden ja yksityishenkilöiden verotuspäätösten muutoksenhausta.
- 7. julkisista kuulumuksista annettussa laissa tarkoitetun julkipanosta huolehtivan vastuunalaisen hoitajan määräämisestä.
- 8. kannatusilmoitusten antamisesta sekä lahjoitusten tekemisestä tavanomaisiin hyväntekeväisyystarkoituksiin.
- 9. päättää kaupungin vaakunan käyttöoikeuden myöntämisestä.

Kaupunginjohtajan esteellisenä tai poissa ollessa, tai viran ollessa avoimena, hoitaa tehtäviä **talous- ja henkilöstöjohtaja**, ellei kaupunginhallitus toisin päättä.

Talous- ja henkilöstöjohtajan tehtävät ja toimivalta

- 1. vastaa rahoituksen riittävydestä, taloussuunnittelusta, seurannasta, raportoinnista, taloustiedon tuottamisesta ja ylläpidosta
- 2. päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa pitkäaikaisen lainoituksen hankkimisesta, taseeseen sisältyvien lainojen lainaehtojen muuttamisesta ja lainojen ennakko- tai takaisinmaksusta
- 3. päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa lyhytaikaisen lainoituksen

hankkimisesta joukkovelkakirjalainoilla tai muulla rahoituksella ja lyhytaikaista lainoitusta koskevista sopimuksista

4. päättää kassavarojen sijoittamisesta rahalaitoksiin
5. päättää vakuutuksien ottamisesta kaupunginhallituksen hyväksymien periaatteiden ja sopimusten mukaisesti
6. päättää kaupungin saatavien kirjanpidosta poistamisesta
7. päättää kaupungin saatavien vakuudeksi vahvistettujen kiinnitysten etuoikeuden muuttamisesta
8. päättää käteisvaroista kaupungin virastoille ja laitoksille, päättää alitilittäjän kassan enimmäismäärästä ja pohjakassan suuruudesta
9. päättää maksuajan pidentämisestä laskulle enintään kuuden kuukauden ajaksi
10. päättää tilien avaamisesta ja lopettamisesta raha- ja rahoituslaitoksissa
11. päättää käyttöoikeuksien antamisesta konekielisen maksuliikenteen hoitamiseen
12. päättää kaupungille kuuluvan laskun hyväksymisestä, jos varsinainen hyväksyjä on estynyt tai muusta perustellusta syystä
13. hoitaa valtion kaupungin asuntoviranomaiselle antamat asumisen lainsäädäntöön ja
14. asuntorahoitusjärjestelmään kuuluvat tehtävät, jollei ratkaisuvalltaa ole annettu muulle viranomaiselle.
15. vastaa henkilöstöhallinnon kehittämisestä
16. toimii kaupungin palkka-asiamiehenä ja päättää virka- ja työehtosopimusten tulkinnoista ja ohjeistuksesta esimiehille
17. päättää ammattiyhdistys- ja työsuojelukoulutukseen sekä pääsopijajärjestöjen ylimpien päättävien elinten kokouksiin osallistumisesta
18. päättää omaehtoiseen, työn ohella tapahtuvaan opiskeluun myönnettävistä virka-/työvapaista kaupunginhallituksen hyväksymissä rajoissa

Talous- ja henkilöstöjohtajan esteellisenä tai poissa ollessa, tai viran ollessa avoinna, hoitaa tehtäviä **hallintopäällikkö**.

Sivistysjohtajan tehtävät ja toimivalta

1. johtaa, valvoo ja kehittää kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimintaa
2. vastaa kaupungin sivistyspolitiikan kehittämisestä ja tarvittavasta yhteistyöstä
3. vastaa yleissivistävän koulutuksen tulosalueen taloudesta, pedagogisesta toiminnasta sekä kehittämisestä
4. päättää opetushenkilökunnan virkaehtosopimuksen mukaisista suunnittelu - ja opintopäivistä
5. päättää perusopetuksen oppilaaksi otosta, lähikoulusta ja lukion oppilaaksi oton perusteista kasvatus- ja koulutuslautakunnan hyväksymien perusteiden mukaan
6. päättää lapsen aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisesta
7. päättää esi- ja perusopetuksen myöhennetystä tai aikaistetusta aloittamisesta
8. päättää oppilaan koulumatkaedusta lautakunnan kuljetusohjeistuksen mukaan
9. päättää pidennetystä oppivelvollisuudesta
10. määrää opettajan hoitamaan rehtorin tehtävää
11. päättää varhaiskasvatuksen lapsen erityisen tuen sekä perusopetuksen oppilaskohtaisen tuen päätöksistä (Varhaiskasvatuslaki 15§, POL 17 ja 18§)
12. päättää oppilaan vapautuksesta opetuksesta yli kuukauden poissaolon ajalta
13. päättää toimialansa kokeiluihin ja kehittämishankkeisiin osallistumisesta
14. vastaa toimialansa valtionosuutta ja mahdollista valtionavustusta koskevien hakemusten valmistelusta

15. päättää opiskelupaikan osoittamisesta oppivelvolliselle, mikäli oppivelvollinen ei ole ohjauksesta huolimatta aloittanut perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa (OVL 15§)
16. päättää oppivelvollisen oppilaan tai opiskelijan opintojen keskeytyksestä määräajaksi oppivelvollisen tai hänen huoltajansa/laillisen edustajansa hakemuksesta (OVL 7§)
17. päättää oppivelvollisuuslain mukaisesta oikeudesta maksuttomaan koulutukseen (OVL 16§)
18. päättää koulutapaturman korvaamisesta (POL 34§)
19. päättää toimialansa oppisopimusten tekemisestä
20. toimii joukkoliikenteen vastuuhenkilönä ja vastaa joukkoliikenteen suunnittelusta ja kehittämisestä
21. vastaa yksityisen varhaiskasvatuksen palvelutuottajien valvonnasta hallinnollisesti
22. päättää perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämisestä (POL 5§)

Hallintopäällikön tehtävät ja toimivalta

1. vastaa hallinnon kehittämisestä
2. vastaa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
3. toimii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokousten pöytäkirjanpitäjänä sekä näiden toimielinten sihteerinä
4. toimii kaupungin asiakirjahallinnosta vastaavana viranhaltijana ja päättää arkistoinnin ohjeistuksesta
5. toimii yhteistyötoimielimen ja henkilöstöjaoston asioiden valmistelijana ja toimii kokousten pöytäkirjanpitäjänä sekä näiden toimielinten sihteerinä
6. toimii organisaation hallinnon ja toimintojen tukena
7. kehittää hallinnon prosesseja ja pitkän aikavälin kehitystä
8. toimii hallinnollisen henkilöstön ohjeistajana
9. edistää organisaation tehokkuutta ja lainmukaisuutta
10. päättää hallintopalvelujen tuottamien painotuotteiden hinnoista

Hallintopäällikön esteellisenä tai poissa ollessa, tai viran ollessa avoinna, hoitaa tehtäviä **talous- ja henkilöstöjohtaja**, ellei kaupunginhallitus toisin päättää.

25 § Kasvatus- ja koulutuslautakunnan tehtävät ja toimivalta

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Lautakunta edustaa kaupunkia ja käyttää kaupungin puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää niistä asioista ja tehtävistä, jotka toimialaan liittyvällä lainsäädännöllä on määrätty kaupungin päätettäväksi lukuun ottamatta koulujen lakkauttamista, josta päättää kaupunginvaltuusto.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan esittelijänä toimii sivistysjohtaja.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

1. päättää tulosalueille ja toimintayksiköille annettavista yleisistä ohjeista ja toimeenpanon perusteista
2. päättää esi- ja perusopetuksen sekä lukion opetussuunnitelmasta ja siihen liittyvästä opetuksen järjestämistä koskevasta suunnitelmasta
3. päättää varhaiskasvatuspalveluiden toiminnan perusteista
4. päättää tulosalueensa toiminta- ja käyttösuunnitelmasta
5. päättää esi- ja perusopetuksen sekä lukio-opetuksen tuntijaosta ja -kehyksestä
6. päättää lähikoulun määräytymisen perusteista
7. päättää oppilaaksioton perusteista
8. päättää oppilaskuljetusohjeistuksesta
9. päättää esiopetuksen ja yleissivistävän koulutuksen työ- ja loma-ajat
10. päättää koulutuspalveluiden hankkimisesta lukion ulkopuolisista oppilaitoksista
11. päättää perusopetuksen oppilaan ja lukion opiskelijan erottamisesta määrääjäksi (POL 36§, LL 41§)
12. päättää aamu- ja iltapäivähoidon järjestämisestä ja niistä perittävistä maksuista
13. päättää hallinnassaan olevien tilojen käyttöperiaatteista ja maksuperusteista
14. päättää varhaiskasvatuksen linjauksista ja lautakunnan toimialaan kuuluvista tehtävistä, jotka tulevat lasten varhaiskasvatuksesta ja lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetuissa laeissa
15. päättää yksityisen hoidon tuen kuntalisän ja palveluseteleiden perusteista
16. vastaa toimialaa koskeviin valtuustoaloitteisiin
17. hyväksyy yksityiset palvelutuottajat
18. päättää koulun nimestä ja opetuskielestä
19. vastaa toimialansa viranomaistehtävien hoitamisesta ja vastaa toimialaansa koskeviin lausuntopyyntöihin

Ellei toimivallasta ole muuta säädetty, kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää myös muista varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjälle säädetyistä tehtävistä.

26 § Hyvinvointilautakunnan tehtävät ja toimivalta

Hyvinvointilautakunnan toimialaan kuuluvat kirjastopalvelut, liikunnan ja kulttuurin palvelut, museopalvelut, nuorisopalvelut. Hyvinvoinnin toimiala vastaa terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisestä ja vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan kehittämisestä.

Hyvinvointilautakunnan esittelijänä toimii **hyvinvointijohtaja**.

Hyvinvointilautakunta päättää toimialaansa kuuluvien tehtävien hoitamisesta.

27 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja toimivalta

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kaupungin kiinteistöistä (sis. kiinteistön hoitopalvelujen järjestämisen), liikenneväylistä ja muista yleisistä alueista, liikelaitoksista, maankäytöstä, yksityistieasioista ja asuntotoimesta. Tekninen lautakunta hoitaa valtion kaupungin asuntoviranomaiselle antamat asumisen lainsäädäntöön ja asuntorahoitusjärjestelmään kuuluvat tehtävät, jollei ratkaisuvalltaa ole annettu muulle viranomaiselle.

Tekninen lautakunta päättää

1. kaupungin omistamien tonttien ja rakennuspaikkojen luovuttamisesta kaupungin-valtuuston vahvistamien perusteiden mukaisesti
2. kaupungin omistuksessa olevien rakennusten purkamisesta
3. rakennusten sekä muiden rakenteiden ja laitteiden luonnospiirustusten ja pääpiirustusten hyväksymisestä valtuuston hyväksymän esisuunnitelman perusteiden mukaisesti
4. luonnonvarojen ja metsätaloustuotteiden myynnistä
5. kadun luovuttamisesta yleiseen käyttöön
6. yleisen alueen haltuunoton yhteydessä rakenteiden ja istutusten sekä ilmaisuovutusvelvollisuuden ylittävän katualueen korvaamisesta
7. aravalain, aravarajoituslain ja vuokratulojen ja omistusasuntojen korkotukilain mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä.
8. yksityisteiden auras- ja kunnossapitoavustuksista sekä käytännöistä.

Teknisen lautakunnan esittelijänä toimii tekninen johtaja

28 § Ympäristöterveyslautakunnan tehtävät ja toimivalta

Ympäristöterveyslautakunta huolehtii ympäristöterveydenhuollosta, eläinlääkintähuollon järjestämisestä ja ympäristönsuojelusta sekä toimii ympäristö- ja maa-aineslain mukaisena lupaviranomaisena ja ulkoilulain tarkoittamana leirintäalueviranomaisena. Lisäksi ympäristöterveyslautakunta vastaa nikotiinikorvaushoitoon tarkoitettujen valmisteiden myynnin lupa- ja valvonta-asioista.

Ympäristöterveyslautakunta:

1. päättää niistä asioista ja tehtävistä, jotka toimialaan liittyvällä lainsäädännöllä on määrätty kaupungin tehtäväksi.
2. toimii terveydensuojelu-, elintarvike-, tupakka- ja kemikaalilakien mukaisena valvontaviranomaisena.

Ympäristöterveyslautakunnan asioiden esittelijänä toimii ympäristöjohtaja.

29 § Rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävät ja toimivalta

Rakennus- ja ympäristölautakunta huolehtii rakennusvalvonnasta. Valitsee keskuudestaan 3 jäsenisen katselmustoimikunnan. Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää toimialaansa kuuluvien tehtävien hoitamisesta.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan esittelijänä toimii rakennustarkastaja.

30 § Kansalaisopiston johtokunnan tehtävät ja toimivalta

Kansalaisopiston johtokunnasta määrätään opiston sopimuskuntien yhteistoiminnasta

koskevassa sopimuksessa.

Johtokunnan esittelijänä toimii kansalaisopiston rehtori.

31 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Toimielin ja viranhaltija voi päättää sille johtosäännöllä siirretyn toimivallan siirtämisestä alaiselleen viranomaiselle. Näin siirrettyä toimivaltaa ei voida enää siirtää edelleen. Toimivallan siirtämissä päätöksistä on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa. Luettelo annetaan tiedoksi valtuustolle vuosittain maaliskuussa.

32 § Asian ottaminen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi

Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja.

33 § Asian ottaminen lautakunnan käsiteltäväksi

Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunta ja sen puheenjohtaja ja lautakunnan esittelijä.

34 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen ja kaupunginhallituksen jaoston on ilmoitettava kaupunginhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Lautakunnan alaisen viranomaisen sekä lautakunnan jaoston on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä, lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeutta.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Ilmoitus tehdään kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen tai lautakaupungin käsiteltäväksi.

5 a LUKU**NORMAALISTA TOIMIVALLASTA POIKKEAMINEN****35 a § Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi**

Hallintosäännön muiden lukujen toimivaltamääräyksistä voidaan poiketa välttämättömän syyn vuoksi. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi henkeen ja terveyteen kohdistuvat uhat sekä elintärkeiden palveluiden keskeytymiseen, talouteen, kiinteistöihin, muuhun omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvat uhat, jotka aiheuttavat välittömän vaaran tai muun vakavan toiminnallisen tai taloudellisen riskin.

Kaupunginjohtaja voi käyttää normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi välttämättömän syyn vuoksi.

Toimialajohtaja voi käyttää normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi omalla toimialallaan välttämättömän syyn vuoksi, ellei kaupunginjohtaja päättä asiasta.

Kaupunginhallitukselle tulee raportoida 35 a §:ään perustuvalla toimivallalla tehdyistä päätöksistä.

35 b § Normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käyttöön ottaminen määräajaksi kaupunginhallituksen päätöksellä

Kaupunginhallitus voi vahvistaa kaupunginjohtajan ja toimialajohtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määräajaksi 35 a §:ssä mainitun välttämättömän syyn vuoksi. Kunnanhallitus voi vahvistamisen sijaan, sekä ennen määräajan päättymistä todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita.

6 LUKU

TOIMIVALTA HENKILÖSTÖASIOISSA

36 § Kaupunginhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa

Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on kaupunginhallituksella.

Kaupunginhallitus määrittelee virkojen ja toimien auki julistamiseen/täyttämiseen liittyvää luvanvaraisuutta.

Näiden lisäksi kaupunginhallituksen puheenjohtaja:

1. vahvistaa kaupunginjohtajan vuosiloman;
2. päättää muista kaupunginjohtajaa koskevista henkilöstöhallinnollisista päätöksistä virkavapaan myöntämistä lukuun ottamatta

37 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen

Kaupunginhallitus ja ao. lautakunnat päättävät omilla vastuualueillaan määrärahojen puitteissa virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.

Henkilöstön sijoittamisesta osastoille päättää kaupunginjohtaja.

Virkasuhteisten työntekijöiden lisäksi kaupungin palveluksessa on työsuhteisia toimenhaltijoita ja työntekijöitä.

38 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi

Kaupunginhallitus ja ao. lautakunnat päättävät omilla vastuualueillaan virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi.

39 § Kelpoisuusvaatimukset

Kaupunginjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista päättää kaupunginvaltuusto.

Virkoihin vaadittavasta kelpoisuudesta on voimassa mitä niistä perustamispäätöksessä on määrätty tai muutoin säädetty. Kelpoisuusehtojen muuttamisesta päättää kaupunginhallitus tai ao. lautakunta niiden virkojen osalta, joista ei säädetä lailla tai asetuksilla.

40 § Haettavaksi julistaminen

Viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomais.

Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa kuitenkin haettavaksi kaupunginhallitus.

41 § Palvelussuhteeseen ottaminen ja palkan määrittäminen

Kaupunginvaltuusto päättää:

- kaupunginjohtajan, sivistysjohtajan ja teknisen johtajan valinnasta, eron myöntämisestä ja irtisanomisesta.

Kaupunginhallitus päättää

- **hallintopäällikön**, talous- ja **henkilöstöjohtajan** ja ympäristöjohtajan valinnasta ja eron myöntämisestä ja irtisanomisesta.

- kaupunginjohtajan, sivistysjohtajan ja teknisen johtajan viran väliaikaisesta hoitajasta enintään yhteen vuoteen saakka, kun virka on avoinna tai viranhaltijan poissaolo kestää kolmea kuukautta pitemmän ajan.

Esimiehen esimies päättää esimiehen esityksestä toimialueellaan muun henkilöstön valinnasta, eron myöntämisestä ja irtisanomisesta sekä palkkauksesta kaupunginhallituksen/henkilöstöjaoston ohjeiden sekä työ/virkaehtosopimusten mukaisesti.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää koeajan määrittämisestä ja työsuhteeseen ottava viranomainen sopii koeajasta.

Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen voi vahvistaa kaupunginhallitus ja muun toimielimen ehdollisen valintapäätöksen voi vahvistaa toimialajohtaja. Viranhaltijan ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa valinnan tehnyt esimies.

42 § Virkasuhteeseen ottaminen ilman hakumenettelyä

Virkasuhteeseen voidaan ottaa ilman julkista hakumenettelyä kunnallisen viranhaltijalain 4 §:n 3 momentissa säädetyillä edellytyksillä.

43 § Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista

Jos virkaan valittu irtisanoutuu virasta ennen virantoimituksen alkamista eikä varalle ole valittu ketään, ei virkaa tarvitse julistaa uudelleen haettavaksi, vaan viranhaltija voidaan valita niiden virkaa hakeneiden joukosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.

44 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisen viranhaltijalain 24 §:n nojalla päättää viranomainen, jolla on toimivalta molempiin virkasuhteisiin ottamisessa. Jos toimivalta on eri viranomaisilla, siirtämisestä päättää kaupunginhallitus.

45 § Harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat

Jollei viranhaltijasta annetun lain 27 §:stä muuta johdu, kaupunginjohtaja, toimialuejohtaja tai esimies päättävät alaisensa henkilöstön virka- ja työvapaan myöntämisestä.

Kaupunginhallitus/ henkilöstöjaosto määrittelee harkinnanvaraisen virka- ja työvapaan perusteet ja ohjeet.

Sijaisen määrää tarvittaessa se viranomainen, joka myöntää virka- tai työvapaan.

Kaupunginhallitus päättää harkinnanvaraisen palkattoman virkavapauden myöntämisestä kaupunginjohtajalle ja muille valtuuston valitsemille viranhaltijoille enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan.

46 § Muut kuin harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat

Jollei viranhaltijasta annetun lain 27 §:stä muuta johdu, kaupunginjohtaja, toimialuejohtaja tai esimies päättävät alaisensa henkilöstön virka- ja työvapaan myöntämisestä.

Kaupunginhallitus päättää sellaisen virkavapauden myöntämisestä kaupunginjohtajalle ja muille valtuuston valitsemille viranhaltijoille, joihin hänellä on sopimukseen perustuva oikeus.

47 § Virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen

Mikäli tässä luvussa ei ole toisin määrätty, virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta päättää kaupunginhallitus/henkilöstöjaosto.

48 § Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen

Toimialajohtaja ja esimies päättävät kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä alaiseltaan viranhaltijalta sekä viranhaltijan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin. Kaupunginjohtajan osalta asiasta päättää kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

49 § Virantoimituksesta pidättäminen

Kunnallisen viranhaltijalain 48 §:n mukaan valtuusto päättää kaupunginjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä. Valtuuston puheenjohtaja voi ennen valtuuston kokousta päättää kaupunginjohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Kaupunginhallitus ja lautakunta päättävät alaisensa viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä.

Kaupunginjohtaja voi ennen kaupunginhallituksen kokousta päättää kaupunginhallituksen alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Toimialajohtaja voi ennen lautakunnan kokousta päättää lautakunnan alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

50 § Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Virka ja työsuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi päättää palvelusuhteeseen ottava viranomainen.

51 § Lomauttaminen

Kaupunginhallitus päättää henkilöstön lomauttamisen periaatteista.

Viranhaltijan tai työntekijän lomauttamisesta toistaiseksi tai määräajaksi päättää se viranomainen, joka päättää palvelusuhteeseen ottamisesta.

52 § Palvelusuhteen päättäminen

Palvelusuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä päättää palvelusuhteeseen ottava viranomainen.

53 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen

Viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää toimialajohtaja.

54 § Palkan takaisinperiminen

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää **talous- ja henkilöstöjohtaja**.

7 LUKU

ASIAKIRJAHALLINNON TIEDONHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

55 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4.2 §:n ohjeistus vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kaupungin eri tehtävissä.

Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

1. Vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta (tiedonhallintamalli, muutosvaikutusten arviointi ja asiakirjajulkisuutta koskeva kuvaus),
2. Vastuu tietoineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta,
3. Vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteentoimivuudesta sekä tietovarantojen yhteentoimivuudesta ja
4. Vastuu asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoineistojen säilyttämisen järjestämisestä.

56 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että arkistotoimen vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kunnan viranomaisen tehtävissä. Kaupunginhallituksen tulee huolehtia arkistolain 7 - 9 §: n mukaisista velvoitteista:

1. määrätä kaupungin asiakirjahallintoa, arkistointia ja arkistonmuodostusta johtava viranhaltija,
2. antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja toimialojen vastuuhenkilöiden tehtävistä,
3. päättää tiedonohjaussuunnitelman (AMS, TOS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) sekä
4. nimetä kaupungin arkistonmuodostajat.

57 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kaupungin pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista, sekä

1. vastaa kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta
2. ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kaupungin tiedonhallintaa
3. hyväksyy kaupungin tiedonohjaussuunnitelman
4. vastaa keskusarkistosta ja pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista
5. laatii kunnan asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti

6. huolehtii asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.

58 § Lautakunnan/toimialan asiakirjahallinnon tehtävät

Lautakunta/toimiala huolehtii oman toimialansa asiakirjatietojen hoitamisesta annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti sekä nimeää asiakirjahallinnon vastuuhenkilön omalla toimialallaan.

8 LUKU

TALOUDENHOITO

59 § Talousarvio- ja taloussuunnitelma

Kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet.

Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

Hankintavaltuudet määritetään Haapaveden kaupunginhallituksen päättämissä yleisissä hankintaohjeissa.

60 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa.

Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle.

Kaupunginhallitus hyväksyy erilliset talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

61 § Toiminnan ja talouden seuranta

Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista säännöllisesti vähintään neljännesvuosittain.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa päätetyllä tavalla.

62 § Talousarvion sitovuus

Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupungin viranomaisia.

Kaupunginhallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kaupunkia sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä.

Kaupunginhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

63 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi tehdä talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

64 § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen

Kaupungin omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta päättää kaupunginhallitus valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus voi siirtää toimivaltaansa muille toimielimille ja viranhaltijoille.

65 § Poistosuunnitelman hyväksyminen

Valtuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.

Kaupunginhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat. Kaupunginhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

66 § Rahatoimen hoitaminen

Kaupungin rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää kaupungin kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Muutoin kaupungin rahataloudesta vastaa kaupunginhallitus.

Kaupungin tilien käyttövaltuuksista päättää kaupunginhallitus. Käyttövaltuuksia voidaan poistaa kaupunginjohtajan sekä talous- ja henkilöstöjohtajan päätöksillä.

Kaupunginjohtaja sekä talous- ja henkilöstöjohtaja päättävät yhdessä lainakannan korkoriskien hallinnasta ja siinä käytettävistä johdannaissovimuksista tai muista instrumenteista hallituksen hyväksymien korkoriskin hallintaperiaatteiden puitteissa.

Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa **talous- ja henkilöstöjohtaja**.

67 § Maksuista päättäminen

Valtuusto päättää kaupungin palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Kaupunginhallitus ja ao. lautakunta päättävät tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä.

Kaupunginhallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

68 § Vahingonkorvauksista päättäminen

Kaupunginhallitus ja asianomainen lautakunta päättävät vahingonkorvauksen myöntämisestä tai vaatimisesta, kun korvausvaatimus ylittää 20.000 euroa.

Toimialajohtaja tai hänen määräämänsä päättää vahingonkorvauksen myöntämisestä tai vaatimisesta toimialueellaan, kun korvausvaatimus on enintään 20.000 euroa.

Kaupunginjohtaja päättää yleishallinnon toimialalla vahingonkorvauksen myöntämisestä tai vaatimisesta, kun korvausvaatimus ylittää 10.000 euroa, mutta on enintään 20.000 euroa.

69 § Asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävät maksu

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

Kaupunginhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen ja tietojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.

9 LUKU

ULKOINEN VALVONTA

70 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

71 § Tarkastuslautakunnan kokoukset

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Kaupunginhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan päätökset tehdään ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin 15 luvun määräyksiä.

72 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on

1. Hyväksyy tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman

2. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi

3. huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä

4. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

73 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

74 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kaupungin tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

75 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.

76 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

77 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §.

Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kaupungin hallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

10 LUKU

SISÄINEN VALVONTA

78 § Valtuuston tehtävät

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa.

79 § Kaupunginhallituksen tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat.
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti.
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.
4. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.
5. hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.
6. vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan.

80 § Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakunta ja johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

81 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginjohtaja, toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

82 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle.

Kaupunginhallitus hyväksyy sisäisen hallinnon tehtävät ja vastuut.

11 LUKU

KAUPUNGINVALTUUSTON TOIMINTA

83 § Kaupunginvaltuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Valtuustossa on kaksi varapuheenjohtajaa.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä ja valtuuston sihteerinä toimii [hallintopäällikkö](#), jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan sekä ensimmäisen ja toisen varapuheenjohtajan kahden vuoden toimikaudeksi, joka alkaa tai päättyy kaupunginvaltuuston toimikauden vaihtuessa.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

84 § Valtuustoryhmien muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

85 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän

kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

12 LUKU

KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUKSET

86 § Valtuuston varsinainen ja sähköinen kokous

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa. Myös hybridikokouksen pitäminen on mahdollista. Tämä tarkoittaa, että osallistujat voivat olla joko läsnä kokouspaikalla tai osallistua kokoukseen sähköisen yhteyden avulla.

Valtuuston *suljettuun sähköiseen kokoukseen* voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

87 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kutsu valtuuston kokoukseen on vähintään kuusi päivää ennen kokousta lähetettävä sähköpostilla kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Samassa ajassa on kokouksesta annettava yleisesti tieto julkisten kuulutusten ilmoitustaululla sekä kaupungin verkkosivulla.

88 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Valtuusto päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

89 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

90 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kaupungin verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kaupungin asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

91 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

92 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajalle tai sihteerille.

Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17: §n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

93 § Läsnäolo kokouksessa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajalla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa. Nuorisovaltuuston valitseman edustajan ja hänen varaedustajansa

toimikausi on yksi vuosi.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

94 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitauduttava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.

Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

95 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.

96 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

97 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

98 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.

Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

99 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä. Kaupunginhallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.

100 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydetävä sähköisesti/selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

1. asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä,
2. puheenvuoron kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemaa asiaa sekä
3. repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita. Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta siten, että ryhmäpuheenvuoro voi kestää seitsemän minuuttia (7 min) ja muu puheenvuoro neljä minuuttia (4 min).

Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.

101 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Asia, jota käsitellään ensimmäisen kerran valtuustossa eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljä sosa läsnä olevista valtuutetuista pyytää asian pöydällepanoa. Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta päätetään enemmistöpäätöksellä.

102 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

103 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

104 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

105 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys toimitetaan sähköisesti/äänestyskoneella/nimenhuudolla tai valtuuston päättämällä muulla tavalla. Äänestys toimitetaan avoimesti.

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

1. Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta.

2. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle.
3. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
4. Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.
5. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

106 § Äänestyksen tuloksen toteaminen

Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus tai yksimieliisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

107 § Toimenpidealoite

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpidealoitteen. Toimenpidealoite osoitetaan kaupunginhallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

108 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään 148 §:ssä. Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

109 § Päätösten tiedoksianto kaupungin jäsenille

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kaupungin verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.

13 LUKU

ENEMMISTÖVAALI JA SUHTEELLINEN VAALI

110 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa, kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvissä.

Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

111 § Enemmistövaali

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

112 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on kolme jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuuston vaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten tulee olla kaupunginvaltuutettuja.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

113 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Vähintään kahden valtuutetun on allekirjoitettava ehdokaslista. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 115 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

114 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

115 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

116 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.

117 § Suhteellisen vaalin toimittaminen

Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippunsa.

118 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen

Valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvien osien, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle.

14 LUKU

VALTUUTETUN ALOITE- JA KYSELYOIKEUS

119 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan kirjallisesti puheenjohtajalle kokouksessa.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

120 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kaupunginhallitukselle kirjallisen kysymyksen kaupungin toiminnasta ja hallinnosta.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen viimeistään valtuuston kokouksessa, joka ensiksi pidetään kahden kuukauden kuluttua kysymyksen tekemisestä.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta selvittämään kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä, asetetaanko tilapäinen valiokunta. Muuta päätöstä ei asiassa saa tehdä.

121 § Kyselytunti

Valtuutetulla on oikeusesittää kaupunginhallitukselle kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään kahden minuutin pituisia kysymyksiä kaupungin hallintoa ja taloutta koskevista asioista. Kyselytunti järjestetään ennen tai valtuuston kokouksen jälkeen, jollei valtuusto toisin päättä. Kyselytunti on julkinen.

Valtuuston puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kyselytunnilla. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai hänen määräämänsä vastaa kysymyksiin. Kysymyksiin vastataan saapumisjärjestyksessä, ellei puheenjohtaja toisin päättä. Vastauksen saatuaan kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisäkysymystä. Kysymysten johdosta ei käydä keskustelua.

Kysymys on toimitettava kirjallisena viimeistään 10 päivää ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.

15 LUKU

KOKOUSHENNETTELY

122 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kaupungin toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

123 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*).

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (*sähköinen päätöksentekomenettely*).

Myös hybridikokouksen pitäminen on mahdollista. Tämä tarkoittaa, että osallistujat voivat olla joko läsnä kokouspaikalla tai osallistua kokoukseen sähköisen yhteyden avulla.

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

124 § Sähköinen kokous

Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti.

Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

125 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

126 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokouksensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

127 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu, mikäli mahdollista, lähetetään vähintään neljä päivää ennen kokousta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla. Kokouskutsua ei lähetetä edellä mainituille, jos asiat ovat salassa pidettäviä.

128 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

129 § Esityslistan julkaiseminen kaupungin verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kaupungin asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

130 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

131 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn.

Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.

132 § Läsnäolo kokouksessa

Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus

- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla kaupunginhallituksen kokouksessa kuntalain 18.2 §:n mukaan pois lukien salaisten asioiden käsittely, sekä
- kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja kaupunginjohtajalla kaikkien muiden toimielinten kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.
- Kaupunginhallituksen puheenjohtajan ollessa estynyt osallistumasta muiden toimielinten kokoukseen, hänen sijastaan kaupunginhallitusta voi edustaa kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja.

Nuorisovaltuusto voi päättää edustajansa kasvatus- ja koulutuslautakunnan sekä hyvinvointilautakunnan kokouksiin, jossa hänellä on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajalle ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta lautakunnan käsitellessä salaista asiaa. Nuorisovaltuuston valitseman edustajan ja hänen varaedustajansa toimikausi on yhden vuoden pituinen.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

133 § Kaupunginhallituksen edustaja muissa toimielimissä

Kaupunginhallitus voi 2 momentista ilmenevin rajoituksin määrätä muihin toimielimiin

edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös kaupunginhallituksen varajäsen tai kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan, valtuuston tilapäiseen valiokuntaan eikä vaalilaissa säädettyihin vaalitoimielimiin.

134 § Kokouksen julkisuus

Kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä.

Jos toimielin päättää pitää julkisen sähköisen kokouksen, yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

135 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

136 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

137 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä.

138 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

139 § Esittelijät

Kaupunginhallituksen esittelijästä määrätään 3 §:ssä.

Lautakuntien esittelijät on mainittu 5 luvussa. Lautakunnat voivat määrätä varalla toimivat esittelijät ja esittelyvastuun jakaantumisen, jos esittelijöitä on useampi.

140 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Vaalilaissa säädetyissä vaalitoimielimissä asiat päätetään kuitenkin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päättä.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

141 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuva esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimielin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

142 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

143 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

144 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimitelimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimitelimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimitelimen päätökseksi.

145 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

146 § Äänestys ja vaali

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä luvussa 12 määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat luvussa 13.

147 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimitelimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Toimitelimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:

- Järjestäytymistietoina
- toimitelimen nimi

- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Asiankäsittelytietoina

- asiaotsikko
- selostus asiasta
- esittelijän päätösehdotus
- esteellisyys ja perustelut
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävämielipide

Muuna tietoina

- salassapitomerkinnot
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta sekä
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhakukiellot.

Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatimisesta.

148 § Päätösten tiedoksianto kaupungin jäsenille

Kaupunginhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kaupungin verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kaupungin jäsenille, jos

asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Kaupunginhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.

16 LUKU

MUUT MÄÄRÄYKSET

149 § Aloiteoikeus

Kaupungin asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kaupungin toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

150 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kaupungin viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimitielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kaupungin asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

151 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

152 § Asiakirjojen allekirjoittaminen

Kaupunginjohtaja allekirjoittaa kaupunginvaltuuston ja -hallituksen sekä toimialajohtaja osastonsa puolesta tehtävät sopimukset ja annettavat sitoumukset, toimituskirjat ja muut asiakirjat.

Kukin viranhaltija allekirjoittaa päätösvaltansa nojalla tekemänsä päätökset ja niihin liittyvät sopimukset sekä sitoumukset.

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.

Toimielimen pöytäkirjaotteen allekirjoittaa pöytäkirjanpitäjä, toimielimen arkistinhoitaja, muu toimielimen alainen tehtävään määrätty viranhaltija tai tietohallintosihteeri.

153 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Todisteellisen tiedoksiannon voi kaupungin puolesta vastaanottaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja sekä kaupunginjohtajan valtuuttama viranhaltija.

Todisteellisen tiedoksiannon voi kaupungin puolesta lautakunnan toimialalla vastaanottaa lautakunnan puheenjohtaja ja lautakunnan toimialan johtava viranhaltija.

17 LUKU

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

154 § Soveltamisala

Tätä hallintosäännön lukua sovelletaan kunnan luottamushenkilöille kuntalain ja valtuuston päätösten mukaisesti maksettaviin palkkioihin ja kustannusten korvauksiin.

Kaupungin luottamushenkilöille maksetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta sekä korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän palkkiosäännön mukaan.

Tätä palkkiosääntöä sovelletaan soveltuvin osin myös viranhaltijoihin. Viranhaltijoiden korvaukset maksetaan kertapalkkioina.

Tässä säännössä mainittujen palkkioitten ja korvausten maksamisajankohdista ym. maksamiseen liittyvistä seikoista päättää kaupunginhallitus.

155 § Kokouspalkkiot

Kuntalain mukaisten toimielinten kokouksista maksetaan seuraavat kokouspalkkiot:

Kaupunginvaltuuston, -hallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet

1. Kaupunginvaltuusto- ja hallitus	70 euroa
- myös seminaarit ja iltakoulut	
2. Lautakunnat, johtokunnat ja jaostot	65 euroa
Toimikunnat ja muut toimielimet	40 euroa
- edellyttää asettamispäätöksen	

Puheenjohtajalle tai kokouksessa puheenjohtajana toimineelle varapuheenjohtajalle maksetaan asianomaisen toimielimen jäsenen kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle, joka osallistuu kaupunginhallituksen kokoukseen, samoin kuin kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle ja jäsenelle, joka osallistuu kaupunginvaltuuston kokouksiin tai muiden hallintoelinten kokouksiin kaupunginhallituksen puheenjohtajana, tai muutoin määrätyle edustajalle maksetaan palkkio samojen perusteiden mukaan kuin asianomaisen hallintoelimen jäsenelle.

Jos toimielimen jäsen osallistuu samana kalenterivuorokautena useampaan kuin yhteen, joko saman tai eri toimielimen kokoukseen, maksetaan jokaisesta kokouksesta kokouspalkkio erikseen.

Toimielinten sihteerinä toimivalle luottamushenkilölle maksetaan mainittu kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna, jollei hän saa tehtävästään vuosi-, kuukausi- tai muuta eri palkkiota.

Mikäli kaupungin viran- tai toimenhaltija osallistuu toimielimen kokoukseen valittuna jäsenenä tai asiantuntijana muulloin kuin varsinaisena työaikana, sovelletaan häneen tätä luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussääntöä.

156 § Kuukausipalkkiot

Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja alempana mainittujen lautakuntien puheenjohtajille maksetaan edellä 3 §:ssä määrättyjen kokouspalkkioiden lisäksi puheenjohtajan tehtävistä palkkiota kuukausittain seuraavasti:

1. Kaupunginvaltuusto	360 euroa/kk
2. Kaupunginhallitus	410 euroa/kk
3. Perusturvalautakunta	230 euroa/kk
4. Kasvatus- ja koulutuslautakunta	115 euroa/kk
5. Hyvinvointilautakunta	115 euroa/kk
6. Tekninen lautakunta	115 euroa/kk
7. Muut lautakunnat ja johtokunnat	60 euroa/kk

Kuukausipalkkiot maksetaan neljännesvuosittain. Edellä mainittujen toimielinten varapuheenjohtajille maksetaan kuukausipalkkiota 20 % ko. toimielimen puheenjohtajan kuukausipalkkiosta.

Mikäli puheenjohtaja on estynyt hoitamasta tehtäviään, lakkaa hänen oikeutensa kuukausipalkkioon, kun este on jatkunut yhtäjaksoisesti kuukauden. Tästä alkaen maksetaan varapuheenjohtajalle kutakin kalenterivuorokautta kohden kuukausipalkkion päiväkohtainen osa siihen saakka, kun puheenjohtaja palaa hoitamaan tehtäviään.

157 § Katselmus, neuvottelu, toimitus

Katselmuksesta, neuvottelusta tai muusta toimituksesta, johon kaupungin toimielimen jäsen osallistuu toimielimen päätöksen perusteella ja josta laaditaan pöytäkirja tai muistio, maksetaan palkkiota 30 euroa.

158 § Edustajainkokoukset ja yhteislautakunnat

- a) Kuntien edustajainkokouksiin valittujen luottamushenkilöiden palkkioista on voimassa, mitä edellä on määrätty kaupunginvaltuuston jäsenen palkkiosta.
- b) Kaupungin edustajaksi kuntalain 77 §:ssä tarkoitettuun yhteislautakuntaan tai muuhun kuntien yhteistoimintaelimeen kuin 1 momentissa tarkoitettuun valitulle edustajalle maksetaan kokouspalkkiota soveltuvien kohdin samojen perusteiden mukaan kuin edellä on määrätty, jollei kaupungin edustaja saa palkkiota muun kunnan toimielimen suorittamana.

159 § Vaalilautakunta

Vaalilautakunnan puheenjohtajille ja jäsenelle maksetaan kultakin vaalitoimituspäivältä palkkiota, johon samalla sisältyy korvaus vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatyöstä seuraavasti:

1. puheenjohtajalle	165 euroa
2. jäsenelle	123 euroa
3. vaalimateriaalin vastaanotto lauantaina	44 euroa

Palkkio maksetaan suhteutettuna vaalitoimituksessa oltuun aikaan nähden. Vaalitoimitus kestää keskimäärin oheistöineen noin 12 tuntia.

160 § Vaalitoimikunta

Vaalitoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle maksetaan palkkiota tuntipalkkioina koti- ja laitosäänestyksen toimittamiseen käytetyn työajan mukaan seuraavasti:

1. laitosäänestys	
- puheenjohtajalle	18 euroa/h
- jäsenelle	15 euroa/h
2. kotiaäänestys	
- puheenjohtajalle ja jäsenelle	15 euroa/h

161 § Erityistehtävät

Sellaisista luottamustehtävistä, joita ei ole mainittu tässä säännössä kaupunginvaltuusto määrää tarvittaessa palkkiot erikseen.

Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen luottamushenkilöille määräämästä erityistehtävästä voidaan maksaa palkkiota kaupunginhallituksen harkinnan mukaan 30-140 euroa

162 § Ansionmenetysten ja kustannusten korvaukset

Luottamushenkilölle maksetaan korvausta säännöllisen työajan ansionmenetyksestä ja luottamustoimen vuoksi aiheutuvista 1 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista kultakin alkavalta tunnilta, ei kuitenkaan enemmältä kuin kahdeksalta tunnilta vuorokaudessa. Tuntikorvauksen enimmäismäärä on 25,50 euroa (KVTES:n vähimmäispalkka 1637,53 euroa). Korvaus on sidottu kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen yleiseen sopimuskorotukseen.

Saadakseen korvausta työansionmenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä. Todistuksesta on käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.

Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansionmenetyksestään.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettua todistusta tai selvitystä ei vaadita, jos korvattava määrä on enintään 9 euroa tunnilta. Luottamushenkilön tulee tällöin kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten määrästä.

Saadakseen korvausta kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, luottamushenkilön tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys tällaisista kustannuksista. Kustannusten enimmäismäärän noudatetaan mitä edellä 1 momentissa on määrätty.

163 § Matkakustannusten korvaukset

Luottamushenkilön kokousmatkoista ja muista luottamustoimen hoitamiseksi tehdyistä matkoista maksetaan matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja kurssipäivärahaa soveltuvien osin kunnallisen yleisen työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisesti.

164 § Vaatimusten esittäminen

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kahden kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolla voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu. Myöhemmin esitetty lasku voidaan hyväksyä, mikäli laskutuksen myöhästymiseen on perusteltu syy.

Kokousmatkojen matkakustannukset maksetaan kaupungin toimesta käyttäen perusteena matkaa luottamushenkilön asunnolta kokouspaikalle sekä oman henkilöauton käytöstä maksettavaa km- korvausta. Muut matkakustannukset on luottamushenkilön laskutettava kaupungilta